

Avtale mellom Norge og Romania vedrørende gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer

Ident	11-06-1991 nr 1 Bilateral
Tittel (norsk)	Avtalen er opphørt Avtale mellom Norge og Romania vedrørende gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer
Tittel (originalspråk)	Agreement between Norway and Romania on the mutual promotion and protection of investments
Avtalens undertegningsdato	11-06-1991
Avtalens undertegningssted	Oslo
Avtalens ikrafttredelsesdato	23-03-1992
Fullmakt til undertegning	07-06-1991 kgl.res.
Publisert	Overenskomster 1992 s 344
Endret/tillegg	TRA-2022-07-07-14

Kapitteloversikt:

Avtale mellom Kongeriket Norges regjering og Romanias regjering om gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer

I henhold til kgl.res. av 7. juni 1991 ble avtalen undertegnet 11. juni 1991. Avtalen ble godkjent ved noteveksling hhv. 5. januar og 21. februar 1992. Avtalen trådte i kraft 23. mars 1992.

Avtale mellom Kongeriket Norges regjering og Romanias regjering om gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer

Kongeriket Norges regjering og Romanias regjering, hver heretter kalt en «kontraherende part»

som ønsker å utvikle forbindelsene når det gjelder økonomisk samarbeid mellom de to stater og å skape gunstige forhold for investeringer foretatt av investorer tilhørende en kontraherende part på den annen kontraherende parts territorium;

som erkjenner nødvendigheten av å skape og opprettholde et stabilt rammeverk for å stimulere investeringene i hvert land;

som erkjenner at gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer, i henhold til denne avtale, vil virke stimulerende på initiativet innenfor dette området

er blitt enige om følgende:

Artikkel I

Definisjoner

I henhold til formålene med denne avtale:

1. betyr uttrykket «investering» enhver form for aktiva som eies av en investor tilhørende den ene kontraherende part og som er investert på den annen kontraherende parts territorium i samsvar med dens lover og forskrifter. Uttrykket innbefatter især, men ikke utelukkende:
 - (a) fast eiendom og løsøre samt andre rettigheter *in rem*;
 - (b) aksjer, fonds og obligasjoner og andre former for kapitalinteresser i selskaper;
 - (c) reinvestert avkastning;
 - (d) krav på penger eller andre rettigheter i forbindelse med ytelser som har en økonomisk eller finansiell verdi;
 - (e) opphavsrettigheter og industrielle eiendomsrettigheter, innbefattende rettigheter når det gjelder copyrights, varemerker, patenter, teknologiske prosesser, know-how, good-will og andre lignende rettigheter;
 - (f) konsesjoner i henhold til lov eller kontrakt, især konsesjoner i forbindelse med leting, undersøkelse, utvinning og utnyttelse av naturressurser.

En endring i måten aktiva investeres eller reinvesteres på endrer ikke dens karakter som investering.

2. Uttrykket «investor» betyr:
 - for Kongeriket Norge:
 - (a) enhver fysisk person som har norsk statsborgerskap i henhold til norske lover og forskrifter;
 - (b) juridiske personer, selskaper, firmaer, bedrifter og sammenslutninger som er registrert i eller opprettet i henhold til gjeldende lover og forskrifter på Kongeriket Norges territorium.
 - for Romania:

enhver fysisk person som har rumensk statsborgerskap i henhold til gjeldende lover og forskrifter så vel som enhver juridisk person som er opprettet i henhold til rumenske lover og forskrifter og som har hovedkontor i Romania.

3. Uttrykket «statsborger» betyr:
 - når det gjelder Kongeriket Norge:

Enhver fysisk person har norsk statsborgerskap i henhold til norske lover og forskrifter.

- Når det gjelder Romania:

Enhver fysisk person som har rumensk statsborgerskap i henhold til rumenske lover og forskrifter.

4. Uttrykket «avkastning» betyr beløp som følger av en investering og innbefatter især, men ikke utelukkende fortjenester, dividender, renter, kapitalinntekter, royalties, administrativ eller teknisk assistanse eller andre gebyrer.

5. Uttrykket «territorium» betyr:

Territoriet til Kongeriket Norge og territoriet til Romania, innbefattet territorialfarvannet, og kontinentalsokkelen hvor den aktuelle stat i medhold av folkeretten, utøver suverene rettigheter for så vidt angår undersøkelse etter og utnyttelse av dens naturforekomster.

Artikkel II

Fremme og beskyttelse av investeringer

1. Hver kontraherende part skal oppmuntre til og skape gunstige betingelser for investeringer som er foretatt på dens territorium av investorer tilhørende den annen kontraherende part.
2. Investeringer skal tillates i samsvar med lovbestemmelsene til den kontraherende part på hvis territorium investeringen er foretatt og skal nyte godt av den beskyttelse og de garantier som er foreskrevet i denne avtale.
3. Hver kontraherende part forplikter seg til å gi investeringer foretatt av investorer tilhørende den annen kontraherende part, rettfærdig og rimelig behandling og beskyttelse på sitt territorium.
4. Investorer tilhørende den ene eller den annen kontraherende part skal ha lov til å ansette personer i toppledelse og teknisk personell etter eget valg, uten hensyn til statsborgerskap og i den utstrekning det er tillatt i henhold til lover og forskrifter til den kontraherende part der investeringen er foretatt. Forutsatt at lover og forskrifter om innreise og opphold for utlendinger tillater det, skal statsborgere tilhørende den ene eller den annen kontraherende part eller fremmede statsborgere som utfører arbeid i forbindelse med en investering av denne parten, ha lov til å reise inn og oppholde seg på territoriet til den annen kontraherende part for å iverksette eller administrere denne investeringen.
5. Hver kontraherende part forplikter seg til å skaffe til veie effektive midler for å hevde krav eller fremme rettigheter forbundet med investeringsavtaler, investeringstillatelser og eiendom. Ingen av de kontraherende parter skal kunne svekke den rett en investor tilhørende den annen kontraherende part har til adgang til dens domstoler, administrative domstoler og instanser og alle andre organer som utøver avgjørelsesmyndighet.
6. Hver kontraherende part skal offentliggjøre alle lover og forskrifter som vedrører eller berører investeringer på dens territorium foretatt av investorer tilhørende den annen kontraherende part.

Artikkel III

Mestbegunstigelsesbehandling

1. Hver kontraherende part skal gi investeringer foretatt på dens territorium av investorer tilhørende den annen kontraherende part, så vel som deres avkastning, en behandling som ikke er mindre gunstig enn den som gis i lignende situasjoner til investeringer foretatt av investorer tilhørende enhver tredjestat.
2. Når det gjelder administrering, vedlikehold, bruk eller disponering av sine investeringer, skal hver kontraherende part gi investorene tilhørende den annen kontraherende part en behandling som ikke er mindre gunstig enn den behandling som den gir investorer tilhørende enhver tredjestat.
3. Denne avtales mestbegunstigelsesregler skal ikke fortolkes slik at en kontraherende part er forpliktet til å gi investorene og investeringer tilhørende den annen kontraherende part de fordeler som følger av en eksisterende eller fremtidig tollunion eller økonomisk union eller lignende internasjonal avtale, eller frihandelsavtale eller frihandelsområde, som begge de kontraherende parter er eller vil bli tilsluttet. Denne behandling skal heller ikke gjelde fordeler som den ene eller den annen kontraherende part innrømmer investorer tilhørende en tredjestat i henhold til en dobbeltbeskatningsavtale eller andre avtaler om skatteforhold eller nasjonal lovgivning om beskatning.
4. Hver kontraherende part skal overholde alle andre forpliktelser som er inngått overfor investorer tilhørende den annen kontraherende part, deres investeringer og fortjeneste.
5. Dersom de kontraherende parters nasjonale lovgivning eller foreliggende eller fremtidige internasjonale avtaler som kan komme til anvendelse mellom Norge og Romania skulle inneholde generelle eller spesifikke bestemmelser som gir investorer fra den annen kontraherende part rett til en behandling som er mer gunstig enn den som gis i henhold til denne avtale, skal en slik bestemmelse, i den utstrekning den er mer gunstig, gå foran denne avtale.

Artikkel IV

Ekspropriasjon og erstatning

1. Investeringer som er foretatt av en kontraherende part på den annen kontraherende parts territorium skal ikke eksproprieres, nasjonaliseres eller være gjenstand for andre tiltak som har lignende effekt (heretter kalt «ekspropriasjon») med mindre følgende vilkår er oppfylt:
 - (a) at tiltakene foretas i allmenhetens interesse og i henhold til gjeldende rettssikkerhetsprinsipper;
 - (b) at tiltakene ikke er diskriminerende;

(c) at det er etablert en nødvendig ordning for å fastsette erstatningens størrelse og metode for utbetaling av erstatning.

2. Erstatningen skal tilsvare verdien av den investeringen som er gjenstand for et av de tiltak som nevnes under punkt 1 i denne artikkel og skal skje umiddelbart og være adekvat og effektiv.
3. Erstatningsbeløpet skal fastsettes i samsvar med anerkjente prinsipper om verdivurdering, så som investeringens markedsverdi umiddelbart før ekspropriasjon eller før den forestående ekspropriasjon ble offentlig kjent.

Dersom markedsverdien ikke kan fastslås, skal erstatningen fastsettes etter rettfærdige prinsipper der det blant annet tas hensyn til den investerte kapital, dens verdistigning eller verdiforringelse, løpende avkastning, gjenanskaffelsesverdi og andre relevante faktorer.

4. På forespørsel fra den berørte investor kan erstatningsbeløpet tas opp til ny vurdering i samsvar med artikkel VIII.
5. De erstatningsbeløp som endelig fastsettes, skal utbetales umiddelbart til investoren som har rett til å overføre disse beløp uten forsinkelse, i frie konvertible valutaer. Dersom utbetalingen av erstatning er forsinket, skal investoren motta rente for enhver periode av betalingsforsinkelse. Renten skal være basert på libor for den korresponderende tidsperiode.

Artikkel V

Erstatning for tap

Investorer tilhørende en kontraherende part som har lidd tap på sine investeringer på territoriet til den annen kontraherende part som følge av krig eller annen væpnet konflikt, unntakstilstand i landet, revolusjon, opprør, oppstand eller lignende hendelser, herunder tap som følge av rekvirering, skal av den sistnevnte kontraherende part gis en behandling, når det gjelder tiltak som treffes for å dekke tapene, som ikke er mindre gunstig enn den behandling den gir investorer fra enhver tredjestat. Eventuelle beløp som følger av denne artikkel skal kunne overføres fritt.

Artikkel VI

Overføring av valuta

1. Hver kontraherende part garanterer, i samsvar med dens lover og forskrifter vedrørende overføringer, overfor investorer tilhørende den annen kontraherende part, når det gjelder deres investeringer, overføringer av:

- (a) avkastning som følger av en investering;
- (b) tilgodehavende som oppstår ved en fullstendig eller delvis avvikling eller avhendelse av en investering;
- (c) beløp som tilsvarende tilbakebetaling av kreditter knyttet til investeringer og forfalte renter;
- (d) inntekter til statsborgere tilhørende den annen kontraherende part eller utenlandske statsborgere som arbeider i forbindelse med en investering i samsvar med artikkel II (4);
- (e) erstatninger som nevnt i artikkel IV og V.

2. Hver kontraherende part skal, etter at de skattemessige forpliktelser i forbindelse med investeringen er oppfylt, utstede de nødvendige lisenser slik at overføringene kan skje uten opphold.

3. Overføringene ovenfor skal gjøres i den konvertible valutaen som investeringen har blitt foretatt i eller eventuelt i en annen fri konvertibel valuta, dersom dette er avtalt, etter den offisielle vekslingskurs som gjelder på dagen for overføringen.

4. Med «uten opphold» menes i denne artikkel det tidsrom som normalt er nødvendig for å forberede formalitetene i forbindelse med overføringen. Tidsrommet regnes fra den dato søknaden sammen med de relevante dokumenter er levert i lovlig form til de rette myndigheter og skal ikke under noen omstendighet overstige to måneder.

Artikkel VII

Subrogasjon

Dersom den ene eller den annen kontraherende part eller det organ den har utpekt, foretar utbetalinger til en av sine investorer i henhold til en garanti den har gitt for en investering eller for en del av slik investering foretatt på territoriet til den annen kontraherende part, skal den sistnevnte kontraherende part godkjenne:

- (a) overdragelsen, enten det skjer i henhold til lov eller en lovlig transaksjon, av enhver rettighet, ethvert krav eller enhver forpliktelse fra investor til den førstnevnte kontraherende part eller det organ den har utpekt, og
- (b) at den førstnevnte kontraherende part eller det organ den har utpekt, i kraft av subrogasjon, har rett til å utøve vedkommende investors rettigheter og fremme hans krav og skal påta seg forpliktelsene knyttet til investeringen, herunder betaling av skatt og avgifter.

Den førstnevnte kontraherende part skal følgelig, om den ønsker det, ha rett til å hevde enhver slik rettighet eller slikt krav i samme utstrekning og med de samme begrensninger som den tidligere innehaver.

Artikkel VIII

Bileggelse av investeringstvister mellom en investor og en kontraherende part:

1. Enhver tvist mellom en kontraherende part og en investor tilhørende den annen kontraherende part vedrørende en investering foretatt av investoren på den førstnevnte kontraherende parts territorium skal så langt det er mulig bli løst i minnelighet gjennom konsultasjoner og forhandlinger mellom partene i tvisten.

2. Dersom en slik tvist ikke er løst i minnelighet innen tre måneder fra datoen for skriftlig klage, kan investoren henvise tvisten, etter eget valg, for løsning ved:

- (a) domstol, i alle instanser, tilhørende den kontraherende part som har territorial jurisdiksjon;
- (b) det «internasjonale senter for bileggelse av investeringstvister», for anvendelse av forliks- og voldgiftsreglene fastsatt i Washingtonkonvensjonen av 18. mars 1965 om «bileggelse av investeringstvister mellom stater og borgere av andre stater».

Dog kan en investor og en kontraherende part i særskilt avtale bli enige om prosedyrer for løsning av tvister.

3. Den kontraherende part som er part i tvisten skal på intet tidspunkt under prosessen forbundet med investeringstvister, fremføre som forsvar dens immunitet eller det forhold at investoren har mottatt erstatning under en erstatningsordning som dekker hele eller deler av den skade eller det tap som er oppstått.

Artikkel IX

Bileggelse av tvister mellom de kontraherende parter

1. Tvister mellom de kontraherende parter angående fortolkningen eller anvendelsen av denne avtale bør, i den grad det er mulig, løses ved forhandlinger mellom de kontraherende parter. Dersom tvisten ikke er bilagt på denne måten innen seks måneder etter at forhandlinger ble innledet, skal den etter anmodning fra en av de kontraherende parter, henvises til en voldgiftsdomstol i samsvar med reglene i denne artikkel.

2. Voldgiftsdomstolen skal oppnevnes for hver enkelt sak på følgende måte; hver av de kontraherende parter skal oppnevne en voldgiftsmann. Voldgiftsmennene skal deretter velge en statsborger tilhørende et tredjeland som, etter godkjenning av de to kontraherende parter, skal oppnevnes til formann for domstolen. Voldgiftsmennene skal oppnevnes innen tre måneder og formannen innen fem måneder etter at anmodning om voldgift er mottatt.

3. Dersom de nødvendige oppnevninger ikke er foretatt innen de tidsfrister som er angitt i punkt 2), kan den ene eller den annen av de kontraherende parter, anmode presidenten for Den internasjonale domstol om å foreta de nødvendige oppnevninger. Dersom presidenten er statsborger av en av de kontraherende parter eller på annen måte er forhindret i å utøve den nevnte funksjon, skal visepresidenten for Den internasjonale domstol anmodes om å foreta de nødvendige oppnevninger. Dersom visepresidenten er statsborger av en av de kontraherende parter eller dersom også han er forhindret i å utøve den nevnte funksjon, skal det medlem av Den internasjonale domstol med lengst ansiennitet som ikke er statsborger av en av de kontraherende parter, anmodes om å foreta de nødvendige oppnevninger.
4. Voldgiftsdomstolen skal treffe sin avgjørelse på grunnlag av bestemmelsene i denne avtale og andre avtaler som er inngått mellom de kontraherende parter og folkerettens alminnelige regler og prinsipper. Avgjørelsen skal treffes ved stemmeflertall. Avgjørelsen er endelig og bindende.
5. Hver kontraherende part skal bære omkostningene for voldgiftsmannen og for sin deltakelse i voldgiftsproseduren. Omkostningene for formannen og de resterende kostnader skal de kontraherende parter bære likt.
6. Voldgiftsdomstolen skal fastsette sine egne prosedyreregler.

Artikkel X Anvendelse

Denne avtale skal også gis anvendelse på investeringer som er foretatt av investorer tilhørende en kontraherende part på den annen kontraherende parts territorium før denne avtale trer i kraft og som er godtatt i samsvar med en kontraherende parts gjeldende lovgivning. Avtalen skal imidlertid ikke gis anvendelse på en eventuell tvist som oppstår før denne avtale trer i kraft.

Artikkel XI Konsultasjoner

Representanter for de kontraherende parter skal, når det er nødvendig, komme sammen for å drøfte gjennomføringen av denne avtale. Slike møter skal avholdes etter forslag fra den ene av de kontraherende parter på et sted og på et tidspunkt som avtales gjennom diplomatiske kanaler.

Artikkel XII Ikrafttredelse, varighet og opphør

1. Hver av de kontraherende parter skal notisere den annen om slutføringen av de prosedyrer som kreves etter vedkommende parts lovgivning for at denne avtale skal tre i kraft. Denne avtale skal tre i kraft tretti dager etter datoen for mottagelsen av den andre notifikasjon.
2. Avtalen skal være i kraft i 15 år og skal deretter forlenges automatisk for ytterligere perioder på 15 år med mindre den sies opp skriftlig av en av de kontraherende parter ett år før hver gyldighetsperiode utløper. Etter utløpet av den innledende periode kan avtalen sies opp på ethvert tidspunkt med minst ett års skriftlig varsel.
3. For investeringer som er foretatt mens avtalen er i kraft skal avtalens bestemmelser fortsette å gjelde for ytterligere 15 år fra den dagen avtalen opphører.

Utfærdiget i Oslo den 11. juni 1991.

I to originaleksemplarer på norsk, rumensk og engelsk, idet alle tekstene har samme gyldighet. I tilfelle av uenighet om fortolkningen skal den engelske tekst gå foran.